

Handläggare
Marcela Dimander
08-508 26 211

Till
Trafiknämnden
2020-12-10

Stockholms stads Trygghetsprogram 2020-2023. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Bengt Stenberg
Avdelningschef

Tove Nilsson
Enhetschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har fått Stockholms stads förslag till Trygghetsprogram 2020-2023 på remiss. Förslaget har tagits fram av stadsledningskontoret och föreslås gälla stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Programmet återfinns i bilaga 1.

I programmet tydliggörs vikten av att ett långsiktigt trygghetskapande och brottsförebyggande arbete genomförs i ett tidigt skede som en integrerad del i alla processer. Vidare beskrivs betydelsen av en tydlig ansvarsfördelning, struktur och samverkan och programmet redogör för fyra områden inom vilka staden ska arbeta med trygghetskapande och brottsförebyggande åtgärder.

Trafikkontoret ställer sig bakom helheten i stadsledningskontorets förslag till trygghetsprogram och framför i detta remissvar ett fåtal synpunkter och förslag.

Remissen

Stockholms stads trygghetsprogram för 2020-2023 kompletterar det säkerhetsprogram som finns framtaget för samma tidsperiod och de båda programmen ersätter tillsammans Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram för 2018-2021. Utgångspunkten i förslaget till trygghetsprogram har varit att tydliggöra stadens höga ambition med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i staden och sätta ramarna för hur arbetet med dessa frågor ska ske samt ge utrymme för en långsiktig utveckling av arbetet med dessa frågor.

Programmet tydliggör vikten av att trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete genomförs i ett tidigt skede som en integrerad del i alla processer. Likaså lyfter programmet betydelsen av en långsiktig planering och samverkan både internt i staden och med andra externa aktörer. Vidare avses att trygghetsprogrammet ska säkerställa att arbetet utgår från stadens samlade hållbarhetsarbete i Agenda 2030 och genomsyras av ett jämställdhets-, barn-, funktionshinders-, hbtq- och äldreperspektiv.

I programmet finns en uppdelning mellan *hur* staden ska arbeta brottsförebyggande samt trygghetsskapande och *vilka* typer av åtgärder som staden ska arbeta med. I den första av dessa två delar beskriver programmet den ansvarsfördelning som finns mellan såväl olika förvaltningar och bolag som mellan chef och medarbetare samt samverkan och struktur för arbetet.

På central nivå ska det samlade arbetet med stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete samordnas, utvecklas och följas upp utifrån utmaningar och behov. På lokal nivå ska varje verksamhet säkerställa att arbetet bedrivs i enlighet med trygghetsprogrammet och andra policyer och dokument. Det ska finnas en utsedd samordnare som ansvarar för att samordna och förankra det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, inklusive samverkan internt och externt. När hinder uppstår i det lokala arbetet ska dessa lyftas på central nivå.

Utöver ansvarsfördelningen beskrivs struktur och samverkan som avgörande för att uppnå ett effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Samverkansprocessen beskrivs mer ingående uppdelat i följande fem steg: arbete initieras, egna kartläggningar och orsaksanalyser, gemensam kartläggning,

prioritering och målsättning, genomförande och uppföljning. Genom de olika stegen ger programmet en vägledning till stadens verksamheter kring hur det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet ska bedrivas.

Även när det kommer till samverkan lyfter trygghetsprogrammet att det är viktigt att de olika nivåerna beaktas, t.ex. finns både lokala samverkansråd och mer övergripande samverkansöverenskommelser med externa aktörer och staden som helhet. Vidare är samverkan med berörda myndigheter och aktörer, framförallt Polisregion Stockholm, Region Stockholm, näringsliv och civilsamhälle avgörande för att nå målet om en trygg, säker och välskött stad.

Därefter går programmet in på de olika insatserna som staden ska arbeta med och det finns en tydligt utpekad ansvarsfördelning för de olika frågorna mellan stadens förvaltningar och bolag. Det handlar om arbeten i stadens offentliga miljö, förebyggande arbete, riktade sociala insatser och stadsutveckling. För trafikkontorets del innebär det huvudsakligen deltagande och ansvar i arbetet med stadsutveckling och den offentliga miljön. Inom respektive område lyfter programmet exempel på hur staden arbetar med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder och klargör målet för det fortsatta arbetet med dessa åtgärder. Ett par exempel som i högsta grad rör trafikkontoret är platssamverkan och upprättande av fysiska hinder i gatumiljön.

Avslutningsvis lyfter trygghetsprogrammet de verktyg och stöd som finns för att stärka det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Kommunikation är ett särskilt viktigt verktyg och ett stort ansvar vilar på varje förvaltning att samordna, förankra och kommunicera planerat och genomfört arbete både internt och externt. Vidare har staden tillgång till olika typer av mätningar gällande otrygghet och brottslighet, t.ex. Stockholmsenkäten och Tyck till-appen. Staden behöver planera åtgärder utifrån dessa underlag och vara transparent med både underlag och faktiska åtgärder för att minska känslan av otrygghet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts internt på trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Allmänt

Trafikkontoret finner programmet tydligt och välskrivet och delar de ambitioner som anges. Det är av stor vikt att staden bedriver ett

brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och att samla styrningen av dessa frågor i ett stadsövergripande styrdokument utgör enligt kontoret en god förutsättning för att nå framgång i arbetet. Programmet bidrar till att skapa en gemensam bild av stadens trygghetsarbete, vilket ökar tydligheten och stärker förutsättningar för samverkan mellan förvaltningar och bolag.

I trygghetsprogrammet anges en hög ambitionsnivå vad gäller samverkan, samarbete, introduktion av brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor tidigt i stadsutvecklingsprocesser, vikten av plats- och orsaksanalyser, systematisering, kommunikation, uppföljning och utvärdering i kombination med ökad kunskap. Trafikkontoret ställer sig bakom helheten i stadsledningskontorets förslag till trygghetsprogram.

Synpunkter och förslag

Ett av det föregående trygghets- och säkerhetsprogrammets fokusområden, *Förebygga brott*, är inte längre med bland de fem fokusområdena i det nya säkerhetsprogrammet. Förebyggande arbete är dock något som beskrivs i trygghetsprogrammet, t.ex. arbetet med fysiska hinder mot terrorbrott. Detta bedömer trafikkontoret som ett förtydligande kring hur staden ska arbeta för att förebygga brott. Samtidigt finns en otydlighet kring vad som gäller för planeringen av det fysiska skyddet, t.ex. larmhantering och kameraövervakning. Trafikkontoret önskar i sammanhanget förtydliganden kring samarbetet som behövs inom trygghets- och säkerhetsarbetet samt gränsdragningar i ansvar på lokal nivå.

Vidare ställer sig trafikkontoret frågande till om säkerhetsprogrammet och trygghetsprogrammet får samma dignitet när det i trygghetsprogrammet inte på samma sätt finns möjlighet att lyfta trygghetsfrågor, då motsvarighet till riskhanteringsråd saknas i trygghetsprogrammet.

Programmet ger tydliga direktiv om att det ska finnas tilldelade resurser och kompetens, att frågorna ska hanteras i ett tidigt skede inom stadsutvecklingsprocessen och att arbetet ska samordnas på övergripande nivå. Trafikkontoret instämmer med att det är av största vikt att trygghetsfrågan lyfts tidigt i stadsutvecklingsprocessen. Kontoret välkomnar även förslaget om att en samordnare ska pekas ut på varje förvaltning och bolag samt ges mandat och uppdrag att samordna arbetet i enlighet med det som programmet förespråkar.

Trafikkontoret anser att attraktiva offentliga rum bidrar till trygghet och att stadens utformning och gestaltning påverkar hur människor

rör sig och var de väljer att vistas. Därför gör trafikkontoret bedömningen att det är viktigt att programmet tydligare beskriver betydelsen av gestaltning och utformning av stadens offentliga miljö i kombination med ett systematiskt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Vidare anser trafikkontoret att det är av stor vikt att programmet även refererar till stadens styrdokument för den offentliga miljön, t.ex. översiktsplanen (särskilt vad gäller målet om en god offentlig miljö), framkomlighetsstrategin, Grönare Stockholm och strategin för offentliga rum. Den sistnämnda strategin har fem principer med stor bäring på trygghet som med fördel kan arbetas in i trygghetsprogrammet:

1. Planeringen ska stärka gatans roll som vistelseplats.
2. Ett nätverk av offentliga rum ska binda samman stadens olika delar.
3. Kvaliteten i de offentliga rummen ska höjas i hela staden.
4. Stadens offentliga rum ska leva hela året.
5. Utformningen av de offentliga rummen ska underlätta flexibel användning.

Slutligen skulle kontoret välkomna vägledande riktlinjer för det framtida arbetet med att implementera trygghetsprogrammet i stadens alla verksamheter.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Slut

Bilagor

1. Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2030,
Dnr KS 2019/1939